

Lääkityslistan ajantasaisuuden tarkistaminen

Tietopaketti sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille

Haasteet ajantasaisen lääkitystiedon ylläpitämisessä

Yksi merkittävimmistä lääkitysturvallisuuden haasteista on potilaan ajantasaisen lääkitystiedon puuttuminen. Terveydenhuollossamme on käytössä useita tietojärjestelmiä, eikä tieto lääkitykseen tehdyistä muutoksista aina siirry potilaan mukana hoitopaikasta toiseen. Kantapalvelut mahdollistavat sähköisten resepti- ja potilastietojen tarkastelun kaikissa terveydenhuollon yksiköissä – ellei potilas ole kieltänyt tietojensa näkymistä. Toisaalta sähköinen reseptikään ei takaa ajantasaista tietoa potilaan lääkityksestä. Joskus reseptillä määrätty lääke ei todellisuudessa ole käytössä tai potilaan käyttämä annos eroaa reseptiin kirjatusta. Reseptilääkkeiden lisäksi tieto käytetyistä itsehoitolääkkeistä ja ravintolisistä on tärkeää turvallisia hoitopäätöksiä tehtäessä.

Mikä on lääkityslista?

Lääkityslistalla voidaan tarkoittaa tietojärjestelmässä olevaa tietoa potilaalle määrätystä ja käytössä olevista reseptilääkkeistä. Lääkityslistalla voidaan tarkoittaa myös potilaan itse ylläpitämää listausta kaikista käyttämistään lääkkeistä.

Potilaan itse ylläpitämä lääkityslista voi olla käsin paperille tai esimerkiksi potilasjärjestön tuottamalle lomakkeelle kirjoitettu – tai täydennetty potilastietojärjestelmästä tulostettuun reseptilääkkeiden listaukseen. Myös internet-pohjaisia lääkityslistoja ja mobiilisovelluksia on olemassa.

Lääkityslistalle kootaan tiedot kaikista käytössä olevista resepti- ja itsehoitolääkkeistä sekä ravintolisistä annoksineen ja käyttötarkoituksineen. Lääkityslista on tiedonlähde terveydenhuollon ammattilaiselle, mutta auttaa myös lääkkeen käyttäjää tuntemaan lääkkeensä ja niiden käyttötarkoitukset. Potilaan mukana kulkeva lista on turvana akuuteissa hoitotilanteissa, joissa ei itse pysty lääkitystään kertomaan – siksi jokainen lääkkeitä käyttävä – ja erityisesti monilääkitty – tarvitsee lääkityslistan. Lääkityslista turvaa ajantasaisten lääkitystietojen siirtymistä potilaan mukana.

Miten tarkistan lääkityslistan ajantasaisuuden yhdessä potilaan kanssa?

Lääkityslistan ajantasaistaminen on tarkoituksenmukaisinta sovittaa paikalliseen hoitoprosessiin. Ajantasainen lääkitystieto ei yleensä selviä tietojärjestelmistä vaan vaatii aina potilaan tai omaisen haastattelun. Kysy aina potilaalta, onko hänellä listaa käyttämistään lääkkeistä. Haastattelun tueksi on hyvä selvittää voimassa olevat reseptit sekä potilastietojärjestelmään kirjatut tiedot. Myös potilaan mukana pitämässä listassa voi olla täydennettävää. Hoitava lääkäri vastaa aina ajantasaisen lääkityslistan vahvistamisesta potilastietojärjestelmiin.

- Kerro potilaalle, mikä lääkityslista on ja miksi hänellä tulisi sellainen olla.
- Auta potilasta tekemään itselleen lääkityslista.
- Kehota potilasta päivittämään listaa aina, kun lääkityksessä tapahtuu jokin muutos.
- Päivitä lääkityslistaa yhdessä potilaan kanssa.

Jokaisesta lääkkeestä selvitetään nimi, annos, ottoajankohta ja käyttötarkoitus. Jos käyttötarkoitus on potilaalle epäselvä, on tässä yhteydessä helppo keskustella asiasta hänen kanssaan.

Itsehoitolääkkeitä ja ravintolisiä ei usein mielletä lääkkeiksi. Kerro potilaalle, että turvallisen hoidon toteutumiseksi tieto kaikista kotona käytetyistä valmisteista on välttämätöntä.

Lääkityksen muistaminen on monelle haastavaa, joten haastattelussa kannattaa hyödyntää apukysymyksiä, esimerkiksi:

- Teillä on sydänsairaus/astma/muistisairaus, onko siihen jokin lääke käytössä?
- Kerroitte, että teillä on ollut närästystä/yskää/ummetusta, oletteko käyttänyt jotakin lääkettä siihen vaivaan?
- Reseptissä lukee 1 tabletti 3 kertaa päivässä, käytättekö lääkettä tällä ohjeella?
- Oletteko käyttäneet kenenkään muun lääkkeitä, esimerkiksi puolison tai tuttavien?

Mitä tietopaketti sisältää?

Tietopaketin tarkoituksena on perehdyttää lääkityslistaan ja sen ylläpitämisen tärkeyteen. Materiaali sopii sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille että lääkkeiden käyttäjille. Tietopakettia voi hyödyntää esimerkiksi auttaessa potilasta tekemään itselleen lääkityslistaa. Tietopaketti koostuu seuraavista materiaaleista:

- Video ajantasaisen lääkityslistan tarkoituksesta (kesto 1 minuutti 18 sekuntia).
- Lääkkeiden käyttäjille suunnattu esitys lääkityslistasta ”Kuka tietää lääkityksesi” (pptx)
- Linkki Fimean verkkosivuille, josta löytyy lääkkeiden käyttäjille suunnattua tietoa lääkityslistan merkityksestä
- Linkki Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkosivuille, josta löytyy ammattilaisille suunnattua tietoa valtakunnallisen lääkityslistan toteutuksesta

Mistä tietopaketit löytyvät?

Lääkehoidon tietopaketit löytyvät [Fimean verkkosivuilta](#):

https://www.fimea.fi/kehittaminen_ja_hta/jarkeva-laakehoito/laakehoidon-tietopaketit